

Előfizetési ár:

Egész évre 6 fnt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 fnt 50 kr
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Deák utca 2 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:
minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:
Feymann Gyula
ÜGYVÉD.

Hirdetések
a „Viktoria“ nyomdában is felvételnek
Deák utca 2. szám.

Ébredjünk!

Városi életünk egén szebb, jobb napok hajnala dereng.

A felkelni készülő nap előre veti sugarait és ennek szemlélése gyönyörrel tölti el városunk minden egyes, igaz magyar érzelmű polgárának lelkét.

A városi törvényhatósági bizottság hazafias többségének, a városi iskolák államosítására, magyarosítására vonatkozó határozatával szülte ünnepi hangulat hatása alatt érezzük magunkat még, lelkünk még az öröm árában fürdik a magyar nemzeti eszme ezen diadala felett, miről legutóbbi számunkban e helyen emlékeztünk meg.

Ismét egy enyhe fuvalom érinti és édes, meleg érzéssel tölti el lelkünket.

A nemzeti Génusz szárnyainak lebegése idézi ezt elő, a mi a városi életünk tavaszának a hírnöke. A nemzeti Génusz sokszor elrepült városunk felett már, de nem merte itt fészket felütni.

Most itt van felettünk védőleg terjeszti ki szárnyait, támaszt bajnok férfiakat városunkban, elküldi bajnok férfiakat hozzánk s ezek szent lelkesedéssel küzdenek fennen lobogtatva ama zászlót, melyről ezt olvassuk: „magyar földön magyar legyen az utolsó göröngy is.“

Ébredjünk! Erős próba alá kerül most hazafiságunk, most már nem elég szóval hirdetnünk, de a tett terére kell kilépnünk: „viribus unitus“, hogy megmutassuk, hogy a magyar, őseitől öröklött szeretettel ápolja mindazokat, kik e haza földjén laknak és ezért nem kívánunk mást jutalmul mint tetteink nemes intencionak elismerését.

Hódoló tisztelettel fogadunk titeket nemzeti Génuszunk fölkeant bajnokai!

A magyar testvérszeretet hoz titeket körünkbe, hogy társadalmunk heterogen elemeit megnyerjétek egy eszmének, mely ha testet ölt, felvértezi a munkásosztályt és nem magyarajku honfitársainkat azokkal az izgatókkal szemben, kik bennünket magyarokat ezek előtt discretitálni szeretnek.

Mi reméljük, hogy a nemes eszme, mely mindinkább nagyobb tért hódít nálunk és fogékony lelkekre talál. —

A mai napon megalakítandó nemzeti szövetség feladata semmiel sem csekélyebb fontosságú, mint amma tény, melyet a nemzeti Génusz által ihletett városatyák e hó 20-án alkottak.

Kiváló fontossággal bír a szövetségi eszme terjesztése a mai viszonyok között, mert ott látjuk kisérteni országazerte a gazdasági válságot.

Ha a nép sorsa annyira elviselhetetlenné válik, hogy megtagadja val-

lóságát, a család fogalmát és könnyü lélekkel eltudja hagyni hazáját, melyet ősei vérökkel áztatva szereztek és tartottak meg számunkra, ha mindezekről, mik előtte szentek voltak, le tud mondani, kit okozhatunk ha nem a társadalmat, mely felépítvén osztályai között a válaszfalakat érzéketlenül, közönnyel nézi a szegény nép kínos vergődést, inségét.

Le ezekkel az ósdi falakkal, ha nemzeti létünket biztosítani kívánjuk.

A nemzeti szövetség a nép anyagi és szellemi jólétének előmozdításán, biztosításán egyaránt munkálkodik, mert hiszen erre egyforma szükség van. — A szellem munkásai hamar leélik magukat, alig produkálnak néhány nemzedéket és letűnnek az élet szinpadáról, kipusztulnak. Egyik jelesünk szerint a szellemi kiválóság ártalmára van az erőteljes életképességnek. Oly határozott törvénye ez a természetnek, hogy a görög tragikum sulyával nehezedik reánk. A mi a nép szellemének orvoslását, helyesebb irányba való terelésének szükségességét illeti, csak a társadalmi rendet felbontó parasztszocializmusra kell hivatkozunk.

Látva városunk életében a hajnal hasadását, abban az ünnepi hangulatban, mely mámoroként száll elmenkre, ne ringasson álomra senkit és a lelkesedés heve ne perzselje meg akarat- és tetterőnk.

Ti, társaséletünk vezéremberei, kik nemcsak a társadalmi intézmények hanem a társas érintkezések által is irányadó szereplői vagytok társadalmunknak, mint a gyűjtő lenese a nap sugarait, gyűjtétek magatok körül az erőket. A nagy feladatból vegye ki a társadalom minden egyes tagja a részét, ne hagyjuk a nagy eszme elröppenését.

Némuljon el most a kajánság szelleme, szűnjenek meg a pártusok és szentes versenygése! A nemzeti Génusz fölkeant bajnokai érkeznek közzénk szeretettel, fogadjuk őket viszont szeretettel.

Idegen ajku honfitársaink vajjon megértetek-e bennünket, vajjon hitelt adtok-e felhívó szövegünknek?!

Itt lesznek társadalmi közéletünk nagyjai, kiknek egyik jelese azt mondja hogy a szegény embereken a gazdák-nak kell segíteni és pedig „ha elke-seredett, ha felbujtott, ha durva, ha erőszakos is néha a mezei munkás: akkor is türelemmel és szeretettel és igazsággal.“

Ha egyetértünk ma megvethetjük városunkban a társadalmi egység alapját.

„Viribus unitus“!

Ébredjünk! A nemzeti Génusz velünk van!

Egy évi küzdelem.

Szokásos, hogy a lapok is beszámolnak évi tevékenységükről,

Gyakran üres frázisoknál vagy burkolt előfizető hajhászánál nem egyebbek ezen beszámolók.

Mi is, bár csak egy rövid esztendő tevékenységére tekinthetünk vissza, joggal és önértettel számolhatunk be annak eredményéről.

Minden politikai párttól, társadalmi vagy éppen családi érdekkörtől függetlenül indítottuk meg a Végvidéket, egyedül a közérdek önzetlen szolgálata érdekében.

Az a program, a mit egy éve hirdettünk a legfényesebben megvalósult. Igaz, hogy az igazság kimondásának kényelmetlenséget avagy talán fájdalmat is okozott, nekünk pedig elismerés mellett még több ellenséget szerzett, de a mellett még azt a sajnos tényt is kiderítette, hogy vannak még mindig emberek, kiknek fáj az igazság hallása.

De nézzük életünk első évének főbb mozanatait.

Már mindjárt ugyszolván be-köszöntőül kellett olyan ügygyel foglalkozunk, mely már hónapokon keresztül közbeszéd tárgya de mások előtt „ne nyulj hozzám virág“ volt. És bár menyinyire nem tetszett a soldateska szellemtől még mindig áthatott egyeseknek vagy összeségnek, az emberiség szolgálatában ismételt, és itt szokatlan erélylyel kellett felszólalunk az itt állomásozott huszárok érdekében. Milyen eredménnyel, azt megmondhatná az áthelyezett huszárszázad.

A nagy országos politikával csak anynyiban foglalkoztunk, a menyiben az városunk és vidékünk érdekeit is közelebről érintette. Hogy az nem mindig az uszályhordózkodók inyére történt bizonyítja azon eset, mikor egy túlloyális és mély gondolkodású elme rémlátományai szülte félelmében lapunkat elköbözta és ellenünk sajtopört indított, melyet azonban nagyobb dicsőségére, felsőbb hatóság utasítása folytán, mint alaptalant vissza kellett vonnia.

Elénk figyelemmel kísértük városunk és vidékünk közéletének főbb jelenségeit, tiltakozó szavunkat hallattuk mindenkoron mikor hatósági vagy főispánitúlkapásokattapasztaltunk akár a városi akár a megyei életben.

Városunk közrendészeti, közbiztonsági és közegészségügyi ügyeit mindig kellő figyelemre méltattuk.

Nem egyszer mutaitunk rá a városi gazdálkodás fonákságaira, ostromoztuk a tisztviselők indokolatlan nyugdíjaztatását.

Az általában kedvezően fogadott új politikai aera beköszöntével, melytől minden méltányos és jogos igény méltánylása várható, mi pendítettük meg újból Kevé vármege szonya-

dozó ügyét, melynek kedvező megoldásától függ városunk gazdasági felvirágzása.

És végre a legkisebbnek tetsző, de valóságos darázs-fészkeknek bizonyult klikrendszer és szellem ellen is szálltunk sikra, mely vállalkozásunk ugyan már sok kellemetlenséget szerzett nekünk és előreláthatólag fog is még szerezni, de az igaz szó őszinte kimondásától nem fog visszariadni.

Ezén felsorolt vívmányok és küzdelmek rövi l egy éves létünknek gyümölcsei.

Nyugodt lelkiismerettel állunk a közvéle, mény ítélszéké elé.

Édes Magyar hazánk, városunk és vidéke jól felfogott érdekéit véljük szolgálni akkor, mikor fennen lobogó zászlónkra írt programunk szerint: az igaz közérdeket önzetlenül szolgáljuk.

A szerkesztőség.

Jelentés.

a „Pancsovai Gromon magyarnyelvterjesztő egyesület” 1898-99-ik évi működéséről.

Összeállította: Dózsa Imre titkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Áttérve most egy évi munkánk vázolására, azzal kezdem, hogy az 1898. évi június hó 5-én tartott közgyűlés által megválasztott igazgató-tanács ugyanazon év és hó 18-án tartott ülésében alakult meg, megválasztván kebeléből az alapszabályok 37. §-a értelmében jegyzővé: Szabó János urat, ügyészszé: Kiss Mór urat és ellenőrré Geeser Béla urat.

Ez a gyűlés intézkedett arról is, hogy a közgyűlésen hozott határozatok idejekorán végrehajtsanak. Julius 9-én tartott ülésében határozott a tanács a „Millenni-umi ösztöndíj” kiadása tárgyában. Ez idén három pályázó volt: Paulini Vilma és Nagy Irma tanítónőképző intézeti növendékek és ifj. Randl Ferenc joghallgató.

Az ösztöndíj szabályzat kívánalmai szerint megejtett szavazás eredménye, hogy a három pályázó közül a 100 frtos ösztöndíj Paulini Vilmának adományoztatott egyhangulag, ki azt szabályszerűleg két részletben fel is vette.

Már ekkor szönyegre került a régebben tervbe vett hazafiassnap-tár kiadásának ügye is és a szükséges lépések megtételére az igazgatóság fel is hatalmaztatott. Sajnos, az igazgatóság fáradozása most sem hozta meg a kívánt sikert; maga egyesületünk — anyagiak hiányában — a nap-tár kiadását magára nem vállalhatta, kiadót pedig — dacára, hogy minden néven nevezendő munkát magunkra vállaltunk és ennek fejében semmi ellenértéket nem követeltünk — az üzlet bizonytalansága folytán nem kaphattunk, kénytelenek voltunk tehát az eszme megvalósítását ismét jobb időkre halasztani.

A történelmi hűség szempontjából itt emlitem fel, amit első helyen kellett volna tennem, azt az igaz fájdalmat, melyet jóságos Királyunk és szeretett Hazánk megmérhetlen mély gyászából Nagyasszonyunk, Erzsébet királynéknak megdőbbentő halála felett egyesületünk nevében az 1898. szeptember 15-iki tanács-ülés részül kivett. A Kegyalak emléket jegyzőkönyvünkbe iktattuk, részvétünket hódoló felirat alakjában a magas kormány utján ő Felségéhez szeretett királyunkhoz juttattuk az Erzsébet szobor alapjára egyesületünk pénztárából 50 koronát utaltunk ki és küldöttünk el rendelési helyére, a továbbképző tanfolyam megnyitó előadását is teljesen szeretett Királynéknak emlékének szenteltük, s hogy mély gyászunk egyesületünk életében is kifejezésre jusson, egy hónapon át összes hivatalos irataink gyász-papíron, gyász-peccséttel jelentek meg.

Igy áldozott egyesületünk szerényen a nagy halott szívünkben örökké élő emlékének!

Az október hó 8-án tartott tanács-ülés indította meg az akciót a magyarszinügy-kellő támogatásának biztosításá-ra. Bizottság küldetett ki a teendők megállapítására azon utasítással, hogy munkálataiban az akkor szintén alakulóban volt „Törntalmegyei Szinügyterjesztő Egyesület”-re is, mely terveiben városunkra is számított, ügye-

lemmel legyen. A mit e bizottság javaslatára a tanács tett, az köztudomású. Régi és általános óhajt vélt teljesíteni, midőn szabályzatot dolgozott ki a megalakítandó „Szinügyterjesztő osztály” részére s ez alapon fordult városunk intelligens közönségéhez bérletek biztosításáért. Sajnos, hogy e tervünk is hajótörést szenvedett, megtört a bevezetésben említett közönyön. Összesen 38 bérlet jegyezett, s ez arra indította az igazgató-tanácsot, a színügyi bizottság javaslatára folytán, hogy az eszmét el nem ejtve, függőben tartsa kedvezőbb alkalomig. Jövőre azonban azon újítást már most kimondotta az igazgató-tanács, hogy az itt működő magyarszinügyterjesztő osztályok nyújtandó segély fejében megfelelő értékű belépő-jegyeket fog kérni az igazgatótól, melyeket az érettebb tanulóifjúság és a magyar nép közt fog kiosztani, hogy ezáltal azokat lassan-lassan a színház látogatására szoktassa.

Ugyanakkor küldetett ki egy másik bizottság is a már évek óta szép eredménnyel fenntartott továbbképző tanfolyam ez idei ciklusának előkészítésére, mely bizottság a felső leányiskola tantestületével közösen megvitte, hogy a siker el ne maradjon. Lelkes hangú felhívás bocsátott ki, hogy az előadások biztosítsanak, mindennek dacára az igazgatóságnak a legnagyobb erőfeszítést kellett kifejteni, hogy — itt már szellemi tökélet hiányában — fennakadása ne álljon be. Itt is éreztük, hogy erőnk fogy, s hogy a nemes eszmét a jövőben ilyen támogatás mellett alig leszünk képesek szolgálhatni.

1898. november hó 8-án volt az ünneplés megnyitó előadás s a ciklus ez év március 21-én zárott be, mind a két alkalommal egyesületünk ügybuzgó igazgatója fordult a haza szeretetétől áthatott szövegével városunk leányaihoz.

A közbeeső idő alatt (hetenként két órában) összesen 31 előadás tartott, mely az előadók szerint a következőképen oszlott meg:

1. Horvátországi Zsigmond ur tartott 8 előadást. (1. A XXV. század. Milyen a világ vége? 2. Fotofonikus üzenet a Mars bolygó lakóitól s annak megfajtása. 3. A jövő korszakai. Az ember fejlődése tetőpontján s ezt követő hanyatlása sok ezer évszázad múlva. 4. A világ és az emberiség állapota 10.000.000 év múlva. 5. A világ utolsó napjai (2 előadás) 7. Mi lesz a világ vége után? 8. Rousseau jelleme, az egyenlőtlenségről szóló értekezésének ismertetése és bírálati fejtegetése:

2. Darvas Vilmos ur 3-at, (1. A pénz szerepe az emberiség történetében. 2. A XIX. század a ravatalon. 3. A hatodik nagyhatalom szerepe az eszmék birodalmában.)

2. Kendé Ferenc ur 3-at, (1. A népdalról 2. 3. Arany balladái. (2. előadás.)

4. Pétery Lajos ur 3-at. (1 — 3. Petőfyről és költészetéről. (3 előadás.)

5. Zilahy György ur 3-at, (1. Műveltség a kurucz világban. 2. A tengerről. 3. Apáczai Cseri János:

6. Romanecz Mihály ur 3-at. (1. Erzsébet királyné emléke (Megnyitó előadás) 2. 3. Elektra. (2 előadás)

7. Dr. Engel Mór ur 2-öt. (1. Utí megfigyelések. 2. Szemelvények.

8. Reich Gáborné ő Nagysága 2-öt. (1. Leányaink jelleme és a házi nevelés. 2. Coriolán.

9. Fodor Jozsef ur 1-et. (A posta takarékpénztárról.)

10. dr. Hódy Antal ur 1-et, (Nők a magyar jogban.)

11. Poznán Jolán ő Nagysága 1-et (A modern nőmozgalomról.) és

12. Sárossy Károly ur 1-et, (A magyar hős-kor.)

Tárgy szerint csoportosítva volt a 31 előadás között:

a.) irodalmi . . . . . 9.
b.) történelmi . . . . . 3.
c.) természettudományi . . . . . 7 és
d.) vegyestartalma . . . . . 12.

(Vége következik.)

H I R E K.

— Magas vendékek. Pénteken este egy külön hajó magas vendégeket hozott városunkba. József Ferdinánd főherceg és a szászmeiningeni trónörökös báró Schwartz főudvarmester kíséretében voltak a földjelen. Este meg is tekintették városunkat. Tegnap hajnalban Berger Károly jó nevű vadász polgárúrnak ki érteben vízi szárnyasokra indultak vadászni Boicsa,

Bárányos, Szurdok és Belegics vidékére. A külön hajón indult vadásztársaság kivándulása több napig tart.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán városunkban tartozkodik.

— Küldöttség. A temesvári főispán dr. Molnár Viktor 10 éves jubileumára a város részéről kiküldött Roth Ferenc tanácsnok és dr. Hódy Antal törv. biz. tag 27-ikén délután útaztak el az ünnepségre.

— Vendégeink. A pancsovai nemzeti szövetség mai alakuló közgyűlésére Budapestről a következő vendégek érkeznek: dr. Herczegh Mihály igazgatósági elnök, dr. Kiss János, egyetemi tanár; dr. Barabás Béla, Eötvös Károly, Győry Elek és dr. Komlössy Ferenc orsz. képviselők; dr. Barthos Andor miniszteri titkár, Rákosi Viktor (Sipulus), dr. Krivácsy Géza az o. n. sz. ügyvezető igazgatója, dr. Fehertel János, Balasa Antal és Rhé Dezső hírlapírók. — Az orosz házi n. sz. képviselőtében annak alelnöke dr. Szalay főszolgabíró érkezik városunkba. — Őszinte szívből üdvözlőjük országunk ezen jeleseit körünkben.

— Magyarosodunk. Ujdiók küszöbén állunk. Nagy átalakulások következnek reánk. Városunk törvényhatósága pár nap előtt összes tanúgyunk államosítást mondotta ki. De a magyarosodásnak nemcsak egyes vidékek érdekeit szolgáló sporadikus momentumai találunk, hanem az egész országra szóló és a magyar nyelv supremációját teljesen érvényre juttató intézkedésekre kél az új era erőes kormánya. A messze-kihűtő intézkedés színt, mint lapunk szerkezőjét egészen illetékes helyről értesítik. — 1900. évtől kezdve a kereskedők és iparosok szóval bármiféle czimtalbla fölírata csak magyar lehet; csak magyar szövegei váló úrlapok bocsájtának forgalomba és csakis azon kereskedők könyvei fognak hiteleséggel bírní, melyek az állam nyelvén vezetettek. — Szívből üdvözlőjük a kormányt, melynek zászlójára a magyarosítás is ki van tűzve.

— Meghalt félisten. Dicső szabadság harcunk „félistenai”-nek már ugy is gyér sorai mintinkább ritkulnak. A magyar nemzetnek ismét kalottja van. Perczel Mór 48-as honvédtábornok nyolcvankilenc éves korában kilehelle lelkét. Perczel Mor egyike volt a szabadságharc legnagyobb alakjainak. A szabadságharc nemzeti szabadság tette katonává, hadvezérré és hőssé. Rettenhetlen bátorság, kitartás, szívosság, hazaszeretet és a nemzeti ügyhöz való ragaszkodás jellemezték minden hadi ténységét. Az ő erős karja és vezéri tehetsége verte vissza a magyarokra betörő Roth és Phillipovics seregeit, ő bocsúlta meg a tehetetlen aggok és csecsemők életét sem kimélő szorvian hadak kegyetlenségét a szenttanási és perlaszi fényes győzelmével. A szabadságharcnak két nagy ország zsoldos hadseregei által történt leveretése után ő is menekült az oltalmat nyújtó török földre, honnan csakis 1868-ben tért vissza szeretett hazájába. Az alkotmány visszaállítása után a magyar törvényhozásnak is tevékeny tagja volt. Az utolsó éveket azonban teljes visszavonultságban töltötte, míg most megtért oda, ahol vitéz bajtársai várakoznak reá. Magyar volt, hős volt, hazájának hű fia volt.

— A legelső Erzsébet-szobor. A magyarok nagyasszonya emlékének szentelt legelső szobrot pünkösdi másodnapján leplezték le Magyarországon. Veszprém megyében fekvő kies Nyirád község a dicsőség, hogy saját erejéből legelsőnek emelt dicszes emléket boldogult nagyasszonyunknak, Erzsébet királynénak, A leleplezési ünnepély örösi közönség jelenlétében fényes ünnepségek közt folyt le. Az ünnepi beszédek elhangzása után felolvasták Széll Kálmán miniszterelnök és dr. Wlassics miniszter levelét, melyet ez alkalomból intéztek a község előljárogóságához.

dozó ügyét, melynek kedvező megoldásától függ városunk gazdasági felvirágzása.

És végre a legkisebbnek tetsző, de valóságos darázsfészkeknek bizonyult klikrendszer és szellem ellen is szálltunk sikra, mely vállalkozásunk ugyan már sok kellemetlenséget szerzett nekünk és előreláthatólag fog is még szerezni, de az igaz szó őszinte kimondásától nem fog visszariastani.

Ezén felsorolt vívmányok és küzdelmek rövi. l egy éves létünknek gyümölcsei.

Nyugodt lelkiismerettel állunk a közvéle, mény ítélőszéke elé.

Édes Magyar hazánk, városunk és vidéke jól felfogott érdekeit véljük szolgáltni akkor, mikor fennen lobogó zászlónkra irt programmunk szerint: az igaz közérdeket önzetlenül szolgáljuk.

A szerkesztőség.

Jelentés.

a „Pancsovai Gromon magyarnyelvterjesztő egyesület” 1898-99-ik évi működéséről.

Összeállította: Dózsa Imre titkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Átérve most egy évi munkánk vázolására, azzal kezdem, hogy az 1898. évi június hó 5-én tartott közgyűlés által megválasztott igazgató-tanács ugyanazon év és hó 18-án tartott ülésében alakult meg, megválasztván kebeléből az alapszabályok 37. §-a értelmében jegyzővé: Szabó János urat, ügyészé: Kiss Mór urat és elnörré Geeser Béla urat.

Ez a gyűlés intézkedett arról is, hogy a közgyűlésen hozott határozatok idejekorán végrehajtassanak. Julius 9-én tartott ülésében határozott a tanács a „Millenniumi ösztöndíj” kiadása tárgyában. Ez idén három pályázó volt: Paulini Vilma és Nagy Irma tanítónőképző intézeti növendékek és ifj. Randl Ferencz joghallgató.

Az ösztöndíj szabályzat kívánalmai szerint megejtett szavazás eredménye, hogy a három pályázó közül a 100 frtos ösztöndíj Paulini Vilmának adományoztatott egyhangulag, ki azt szabályszerűleg két részleiben fel is vette.

Már ekkor szönyegre került a régebben tervbe vett hazafias napló kiadásának ügye is és a szükséges lépések megtételére az igazgatóság fel is hatalmaztatott. Sajnos, az igazgatóság fáradozása most sem hozta meg a kívánt sikert; maga egyesületünk — anyagiak hiányában — a napló kiadását magára nem vállalhatta, kiadót pedig — daczára, hogy minden néven nevezendő munkát magunkra vállaltunk és ennek fejében semmi ellenértéket nem követeltünk — az üzlet bizonytalansága folytán nem kaphattunk, kénytelenek voltunk tehát az eszme megvalósítását ismét jobb időkre halasztani.

A történelmi hűség szempontjából itt említem fel, amit első helyen kellett volna tennem, azt az igaz fájdalmat, melyet jóságos Királyunk és szeretett Hazánk megmérhetlen mély gyászából Nagyasszonyunk, Erzsébet királynéknak megdöbbentő halála felett egyesületünk nevében az 1898. szeptember 15-iki tanács-ülés részül kivett. A Kegyalak emléket jegyzőkönyvünkbe iktattuk, részvétünket hódoló felirat alakjában a magas kormány utján ő Felségéhez szeretett királyunkhoz juttattuk az Erzsébet szobor alapjára egyesületünk pénztárából 50 koronát utaltunk ki és küldöttünk el rendeltelési helyére, a továbbképző tanfolyam megnyitó előadását is teljesen szeretett Királynéknak emlékének szenteltük, s hogy mély gyászunk egyesületünk életében is kifejezésre jusson, egy hónapon át összes hivatalos irataink gyász-papíron, gyász-pecséttel jelentek meg.

Igy áldozott egyesületünk szerényen a nagy halott szívünkben örökké élő emlékének!

Az október hó 8-án tartott tanács-ülés indította meg az akciózt a magyarszínügy kellő támogatásának biztosítására. Bizottság küldetett ki a teendők megállapítására azon utasítással, hogy munkálataiban az akkor szintén alakulóban volt „Torontálmegyei Színpartoló Egyesület”-re is, mely terveiben városunkra is számított, figye-

lemmel legyen. A mit e bizottság javaslatára a tanács tett, az köztudomásu. Régi és általános óhajt vélt teljesíteni, midőn szabályzatot dolgozott ki a megalakítandó „Színügypártoló osztály” részére s ez alapon fordult városunk intelligens közönségéhez bérletek biztosításáért. Sajnos, hogy e tervünk is hajótörést szenvedett, megtört a bevezetésben említett közönyön. Összesen 38 bérlet jegyeztetett, s ez arra indította az igazgató-tanácsot, a színügyi bizottság javaslata folytán, hogy az eszmét el nem ejtve, függőbben tartsa kedvezőbb alkalomig. Jövőre azonban azon újítást már most kimondotta az igazgató-tanács, hogy az itt működő magyarszínpartolóknak nyújtandó segély fejében megfelelő értékű belépő-jegyeket fog kérni az igazgatótól, melyeket az érettebb tanulóifjúság és a magyar nép közt fog kiosztani, hogy ezáltal azokat lassan-lassan a színház látogatására szoktassa.

Ugyanakkor küldetett ki egy másik bizottság is a már évek óta szép eredménnyel fenntartott továbbképző tanfolyam ez idei ciklusának előkészítésére, mely bizottság a felső leányiskola tanestületével ki-egészítve mindent megtejt, hogy a siker el ne maradjon. Lelkes hangu felhívás bocsátott ki, hogy az előadások biztosítsanak, mindennek daczára az igazgatóságnak a legnagyobb erőfeszítést kellett kifejteni, hogy — itt már szellemi töké hiányában — fennakadása ne álljon be. Itt is éreztük, hogy erőnk fogy, s hogy a nemes eszmét a jövőben ilyen támogatás mellett alig leszünk képesek szolgálhatni.

1898. november hó 8-án volt az ünnepléses megnyitó előadás s a ciklus ez év márczius 21-én zárattott be, mind a két alkalommal egyesületünk ügybuzgó igazgatója fordult a haza szeretetétől áthatott szövegével városunk leányaihoz.

A közbeeső idő alatt (hetenként két órában) összesen 31 előadás tartattott, mely az előadók szerint a következőképen oszlott meg:

1. Hortobágyi Zsigmond ur tartott 8 előadást. (1. A XXV. század. Micsiz a világ vége? 2. Fotofonikus üzenet a Mars bolygó lakóitól s annak megfejtése. 3. A jövő korszakai. Az ember fejlődése tetőpontján s ezt követő hanyatlása sok ezer évszázad mulva. 4. A világ és az emberiség állapota 10.000.000 év mulva. 5. 6. A világ utolsó napjai (2 előadás) 7. Mi lesz a világ vége után? 8. Rousseau jelleme, az egyenlőtlenség-ről szóló értekezésének ismertetése és bírálati fejtegetése:

2. Darvas Vilmos ur 3-at. (1. A pénz szerepe az emberiség történetében. 2. A XIX. század a ravatalon. 3. A hatodik nagyhatalom szerepe az eszmék birodalmában.)

2. Kende Ferencz ur 3-at. (1. A népdalról 2. 3. Arany balladái. (2. előadás.)

4. Pétery Lajos ur 3-at. (1 — 3. Petőfyról és költészetéről. (3 előadás.)

5. Zilahy György ur 3-at. (1. Műveltség a kurucz világban. 2. A tengerről. 3. Apáczai Cseri János:

6. Romanecz Mihály ur 3-at. (1. Erzsébet királyné emléke (Megnyitó előadás) 2. 3. Elektra. (2 előadás)

7. Dr. Engel Mór ur 2-öt. (1. Ut megfigyelések. 2. Szemelvények.

8. Reich Gáborné ő Nagysága 2-öt. (1. Leányaink jelleme és a házi nevelés. 2. Coriolán.

9. Fodor Jozsef ur 1-et. (A posta takarékpénztárról.)

10. dr. Hody Antal ur 1-et, (Nők a magyar jogban.)

11. Poznán Jolán ő Nagysága 1-et A modern nőmozgalomról.) és

12. Sárossy Károly ur 1-et, (A magyar hős-kor.)

Tárgy szerint csoportosítva volt a 31 előadás között:

a.) irodalmi . . . . . 9.
b.) történelmi . . . . . 3.
c.) természettudományi . . . . . 7 és
d.) vegyestartalmu . . . . . 12.

(Vége következik.)

H I R E K.

— Magas vendékek. Pénteken este egy külön hajó magas vendégeket hozott városunkba. József Ferdinand főherceg és a szászmeiningeni trónörökös báró Schwartz főudvarmester kíséretében voltak a földéleten. Este mag is tekintették városunkat. Tegnap hajnalban Berger Károly jó nevű vadász polgártásunk kiéretében vízi szárnyasokra indultak vadászni Boreza,

Bárányos, Szurdok és Belegics vidékére. A külön hajón indult vadászársaság kivándulása több napig tart.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán városunkban tartozkodik.

— Küldöttség. A temesvári főispán dr. Molnár Viktor 10 éves jubileumára a város részéről kiküldött Roth Ferencz tanácsnok és dr. Hódy Antal törv. biz. tag 27-ikén délután utaztak el az ünnepségre.

— Vendégeink. A pancsovai nemzeti szövetség mai alakuló közgyűlésére Budapestről a következő vendégek érkeznek: dr. Herczegh Mihály igazgatósági elnök, dr. Kiss János egyetemi tanár; dr. Barabás Béla, Eötvös Károly, Györy Elek és dr. Komlossy Ferencz orsz. képviselők; dr. Barthos Andor miniszteri titkár, Rákosi Viktor (Sipulus), dr. Krivácsy Géza az o. n. sz. ügyvezető igazgatója, dr. Fecskel János, Balasa Antal és Rhé Dezső hírlapírók. — Az orosz házi n. sz. képviselőtében annak alelnöke dr. Szallay főszolgabíró érkezik városunkba. — Őszinte szívvel üdvözljük országunk ezen jeleseit körünkben.

— Magyarosodunk. Uj idők küszöbén állunk. Nagy átalakulások következnek reánk. Városunk törvényhatósága pár nap előtt összes tanágyunk államosítását mondotta ki. De a magyarosodásnak nemcsak egyes vidékek érdekeit szolgáló sporadikus momentumaival találóunk, hanem az egész országra szóló és a magyar nyelv supematióját teljesen érvényre juttató intézkedésekre kél az új agra erőles kormány. A messz-kiható intézkedés sz rint, mint lapunk szerkező egét egészen illetékes helyről értesítik. — 1900. évtől kezdve a kereskedők és iparosok szóval bármiféle ezimtablea föllirata csak magyar lehet; csak magyar szövegi váltó úrlapok bocsájtatnak forgalomba és csak az az kereskedők könyvei fognak hiteleséggel bírní, melyek az állam nyelvén vezetettnek. — Szívvel üdvözljük a kormányt, melynek zászlójára a magyarosítás is ki van tűzve.

— Meghalt félisten. Dicső szabadság harcunk „félistenei”-nek már ugy is gyér sorai mintinkább ritkulnak. A magyar nemzetnek ismét keltője van. Perczel Mór 48-as honvédtábornok nyolcvankilenc éves korában kilehelle lelkét. Perczel Mór egyike volt a szabadságharc legnagyobb alakjainak. A veszélyeztetett nemzeti szabadság tette katonává, hadvezérré és hőssé. Rettenhetlen bátorság, kitartás, szívosság, hazaszeretet és a nemzeti ügyhöz való ragaszkodás jellemezték minden hadi ténységét. Az ő erős karja és vezéri tehetsége verte vissza a magyarokra betörő Roth és Phillipovics seregeit, ő bocsúlta meg a tehetetlen aggok és csecsemők életét sem kimélő szervian hadak kegyetlenségeit a szenttanási és perlaszi fényes győzlmével. A szabadságharcnak két nagy ország zsoldos hadseregei által történt leveretése után ő is menekült az oltalmat nyújtó török földre, honnan csakis 1868-ben tért vissza szeretett hazájába. Az alkotmány visszaállítása után a magyar törvényhozásnak is tevékeny tagja volt. Az utolsó éveket azonban teljes viszávonultságban töltötte, míg most megtört oda, ahol vitéz bajtársai várakoznak reá. Magyar volt, hős volt, hazájának hű fia volt.

— A legelső Erzsébet-szobor. A magyarok nagyasszonya emlékének szentelt legelső szobrot pünkösöd másodnapján leplezték le Magyarországon. Veszprém megyében fekvő kies Nyirád községben dicsőség, hogy saját erejéből legelsőnek emelt díszes emléket boldogult nagyasszonyunknak, Erzsébet királynéknak, A leleplezési ünnepély óriási közönség jelenlétében fényes ünnepségek közt folyt le. Az ünnepi beszédek elhangzása után fölvasták Széll Kálmán miniszterelnök és dr. Wlassics miniszter levelét, melyet az alkalomból intéztek a község előljárogóságához.

— **Ünnepi hangverseny.** A pancsovai nemzeti szövetség pénztára javára a „Trombita” szálló nagytermében ma este 8 órakor tartandó hangverseny műsora: 1. Rákossy Viktor (Sipulus) felolvasása. 2. Kücken H. Az üzenet, szövegét fordította Romanecz Mihály tanár, soprán-szólist, éneklő Vozáry Rózsika urhölgy; zongorán kíséri Horner Antal ur. 3. Jensen. Nász-Zene, zongorán négy kézre előadják: Horner Antal és Hamerschlag Győző urak. 4. Hubay J. Scènes de la csárda, hegedűn előadja Frissh Irma urhölgy, zongorán kíséri Hamerschlag Győző ur. 5. a) Zsák V. A Dal b) Verdi. Párisi ifjak. férfiak; Randl Ferenc ur vezetése és közreműködése mellett előadják kettős-quartettben; Vujkovic Szvetozár, Goldgruben Salamon, Stenhura Vendel, Dulcz István, Hoffmann Endre, Lócz József és Barbirek Titus urak. 6. Nemzeti szövetség, allegorikus élőkép. Hangversenyaután táncz. Szünet alatt a vendégek tiszteletére társasvacsera.

— **Kronstadt, Hermannstadt, Klausenburg stb.** Ilyen czifra nevű városokat említ táviratai között a P. L. Igazán nem értjük hogy miért germanisál epen a P. L. Megérjük, még hogy f. laptársunk a magyar hangzású személyneveket mint például Molnar, Lakatos Fekete stb. szintén elnevezesít, s egy szép reggel már „Herr Müller, Herr Schlosser, Herr Schwarz” néven szólítja az illetőket.

— **Iparosok közgyűlése.** Annak idején megemlékeztünk az „Iparosok olvasó-egyletét” megteremtési célozó mozgalomról. Az alapszabályok kidolgozásával kiküldött bizottság elkészült munkájával és ma délután 3 órakor meg is tartják iparosaink az alakuló közgyűlést a „Nap” vendéglő kerti helyiségeiben.

— **A teljes elemi iskola.** Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. világosan kimondja hogy az elemi népiskola hat évfolyamú vagyis hat osztályú. Azonban a törvénynek ezen üdvös intézkedése is, mint sok más rendelkezése csak írott malaszt maradt. Legalább erre enged következtetni a vallás-és közoktatásügyi min. miniszternek 28352/1899 számú körrendelete, melylyel az elemi népiskolai 5. és 6. évfolyamnak életbeléptetését rendli el. Ezen helyes intézkedés által a csonka népiskolákkal bíró nemzetiségi községek gyermekeinek legalább la magyar történelem, a polgári jogok és kötelességek nem marad teljesen ismeretlen. Nevezetes ezen rendelet azon döntése, hogy a jövőben az V. és VI. osztály fel nem állításáért a tanító lesz felelősségre vonandó. Ezen utóbbi intézkedést általában de különösen a helybeli szerb tanítványi községi iskolák tanítói figyelmébe ajánljuk.

— **A sport egyesület alakulása.** E héten, 25-ikén délután volt a sport egyesület alakuló gyűlése a Weifert féle sörház nagy termében. Az új egyesület tagjai teljes számmal jelentek meg az alakuló gyűlésen. A megalakulás után megválasztották a tiszti kart. Elnök lett: dr. Alexics, alelnökök: Nádor Gyuláne, és dr. Engel Moritz ügyész dr. Schendl Emil, titkár: dr. Pentia Péter pénztárnok; Jovanovics Z. György, fősportmester F. ragó Lajos, sportmester Huber Jenő. Az új egyesületnek már eddig is több mint 70 tagja van köztük számos bölgy is.

— **Az orsz. nemzeti szövetség évi közgyűlését** a napokban tartotta meg Budapesten a vármegyeház dísztermében. A közgyűlést megelőzőleg a közgyűlés kebeléből egy nagyobb küldöttség tiszteleggett Széll Kálmán min. elnökkel, továbbá Hegedűs Sándor, Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterekkel. A küldöttség, melyet gróf Karácsonyi Jenő vezetett, a képviselőházban kereste fel minisztereket, a kik közül a a miniszterelnök bosszabb beszédbe felelt az üdvözlésére, biztosítva a szövetséget, jóakaratu erkölcsi támogatásáról. A közgyűlés déli 1 órakor kezdődött. Elnökké — Herezegh Mihály indítványára — gróf Karácsonyi Jenő választották meg, a kinek megnyitó szavai után Déri Gyula fölolvasta a felügyelő bizottság jelentését, míg az évi jelentését, nyomtatásban osztották szét a jelen voltak között. Következett ezután a szavazás. A szövetségelnökség elnöke lett Gróf Karácsonyi Jenő társelnökök: Herezegh Eszterházy Miklós, Jókai Mór, Eötvös Károly, dr. Chorin Ferenc, Márkus József, Hódosy Imre és Bartha Miklós. Alelnök: Barabás Béla, Györy Elek, Institoris Kálmán, és Komlossy Ferenc. Az igaz-

gatóság elnöke lett: dr. Herezegh Mihály; társelnökök: dr. Bartha Andor, dr. Kiss János, Török Aurél; alelnökök: Dery Gyula, dr. Hennyey Vilmos, dr. Felszeghy Ferenc, dr. Kriváchy Géza és Zseny József; főjegyző: dr. Kerékgyártó Elek; jogtanácsos: dr. Lehotzky Antal; titkárok: Gálffy Dénes, dr. Gyulai Hugó, Rhé Dezső, Rottenberg Jenő, Végh Árpád és Grexa János. A felügyelő bizottság elnöke lett Fromhold Arthur, alelnök Kállay Gyula. Ezenkívül megválasztották még a szövetségelnökség és az igazgatóság tagjait.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** A tüdővésznek, különösen a szegényebb nép rétegei között észlelhető pusztításai ellen a világ-összes kormányai erőlyes védekezésre köszülnek. Az e téren foganasítandó óvintézkedések megállapítása és megvitatása tárgyában most ülésezik Berlinben az ó- és újvilág orvosaiól alakult kongresszus. Ezen a kongresszuson dr. Nenadovics Lyubomir városunk kerületi orvosa is résztvesz, ki is mint taveratilag értesítenek, tegnap tartotta meg érdekes előadást a tuberkulozis elleni védekezés czéljából az államok által a vidéki lakosság számára felállítandó sanatóriumokról. A magas szinten álló tudományos előadás kapcsán tett előterjesztését a kongresszus helyesléssel elfogadta. Gratulálunk földünknek ezen szép sikeréhez.

— **Hivatal vizsgálat.** A pancsovai főszolgabírói hivatalban tegnap hivatalvizsgálat volt. Rónay Jenő főispán, dr. Kéler Akost. m. főügyész és Keresztes Aladár megyei számvevő kíséretében beható vizsgálat alá vette az összes ügykezelést és mindent a legjobb rendben találta.

— **Közgyűlés.** A Gromon Dezső magyar nyelvterjesztő egyesület múlt vasárnap tartotta évi közgyűlést igen gyenge részvétel mellett. Az egyesület működéséről szóló kimerítő titkári jelentést folytatólagosan lapunk más helyén közöljük.

— **Költözködés.** Krancsevics P. fia helybeli tekintélyes kereskedő czég üzletét, a Gromon utcából a Maria Terezia utcában levő Jovanovics féle házba helyezte át. Felhívjuk olvasóink figyelmét az erre vonatkozó hirdetésünkre.

— **A „Csillag” korecsma sorsa.** A pancsovai útnak egyebb nevezetességei és látványosságai közé számítható a „csillag” korecsma is. Csak hogy szomorú látványosság. Valóságos botrány hogy néz ki épen a gimnasiunai alap tulajdonát képező és a város és a szerb hitközség által kezelt épület külseje és belseje. Ezen segitendő az iker-gondokosság egy egyszerű és szerintük felette rentábilis „Városi vigadó” kívánt a rozoga és már szinte közveszélyes korecsma helyébe emeli. Az ügy már többször volt a ministeriumban és a napokban ismét visszakerült a belügyministeriumból — elutasítva. Elutasították a valóban és szertű tervet azért, mert a helyi viszonyokkal aligha ismerős méltóságos vagy tekintetes referens úrnak nem tetszik elege jóvédelmezőnek. Együttal utasították a város törvényhatósága, melynek a több mint 10 éve a ministeriumban elheverő alapító levél értelmében semmiféle beavatkozási joga sincsen — hogy az épület értékesítése iránt indítsa meg a tárgyalásokat. — Mi meg vagyunk győződve, hogy ha a városi tanács a jelenlegi helyzet ő szerte feltárással kimutatja hogy egy a mai kor kívánalmainak megfelelő színházi terem is magában foglaló „Vigadó” fontos kulturális érdeket és szolgálja, akkor a szerintünk igen helyes terv, ismételt felterjesztés által, a mostani kormány jóváhagyását is megnyerné. Próbá-szerencse.

— **Nomen est omen.** Zsiván Mihály keviszölési pénztárnok a helybeli törvényesek 7 napig tartó végtárgyalás után, 2400 ft közzpénz élsikkasztása miatt, 5 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélt. A többi vádlottakat Guczu bíró és Babai Iván a törvényesek fementette. A védő dr. Hódy Antal felebezést jelentett be az ítélet ellen.

— **Rozoga híd.** A Ráday utcában, a „fatal farkas” korecsma előtti fahíd anynyira rozoga, hogy az arra járó — kelő közönség testi épsége állandó veszélyben forog. A napokban csak a véletlen szerencse óvott meg egy szegény öreg munkás embert, ki alatti az egyik deszka leszakadt, nagyobb bajtól. Kérjük a drága felsőbbseget, ne bizza a város lakosságának testi épsége fölötti érkdést csak — a menybeli örangyalokra.

— **Iskola építés.** A helybeli állami elemi fiú- és leányiskola részére emelendő új iskoláépületre névbe 2. hó 19-én tartott meg az értejtés Budapesten. Az összes munkálatok keresztül vitelével jó nevű építészünk Balgács Lőrincz lett megbízva. Az iskolapatriának mely

38.871 ft költséggel épül, még a jövő tanévre el kell készülnie.

— **Letartóztatott ügyvéd.** Módosról jelentik, hogy ott nagy szenzáció tárgyat képezi dr. Frankl Miksa ügyvéd letartóztatása. Imiczky Mihály, a nagybecskereki törvényesek vizsgálóbírája tegnapelőtt, egy közokirathamisítási ügyben kihalgatta s azonnal letartóztatva, magával vitte Nagybecskerekre.

— **Öngyilkosság.** B.eri Magdolna, 17 éves szoba leánya dr. Scitinszky Adaltnak szerelmi bánathól maróligót ivott. A meggyezés következtében súlyos belső sérüléseket szenvedett fiatal leányt szülei lakásán ápolják, állapota azonban reménytelen. Az öngyilkos hajadon levelet is irt melyben le írja hogy reménytelen szerelem miatt lett öngyilkossá.

— **Vasuti féljegy a munkásoknak.** A mezői nagy munkák lényege közeletével a munkások vándorlása is kezdetét veszi. Ez okból szükségesnek találjuk az ilyen munkásoktól igénybe vehető utazási kedvezményről ismételtlen megemlékezni. A földművelésügyi miniszter ugyanis leiratban tudatta a városok törvényhatóságával, hogy a mezőgazdasági munkásoknak, ha 10-én egy csoportban utaznak a m. á. v. összes vonalain III-ad osztályu félru kedvezményt ad a nélkül, hogy ezt külön kérvényben községi bizonyítvány esatolásával kérelmeznek. A félru jegy megszerzéséhez elegendő a munkások igazolványának a vasuti pénztárnál való felmutatása. E kedvezményt a miniszter csak magyar honos munkásoknak adja meg, külföldieknek csak a munkaadóknak a ministeriumnál benyújtott és indokolt kérelmére.

— **Drakói ítélet.** A Kiss Testvérek szabkai henteseket rajta érték, hogy döglött sertésbúrt feldolgoznak különféle hentesárúkhöz. Ilyen manipulációért már az illetők meglettek büntetve s most a törvény teljes szigorát alkalmazta ellenük az ottani kapitányság. Miatán a büntés manipulációról teljesen meggyőződött, beható vizsgálat után kimondotta az ítélet s a Kiss Testvéreket közegészség elleni kihágás miatt 200 ft pénzb rságra, 60—60 napi elzárásra, ezenkívül az iparjog elvonatására s mindkettőnek a város területéről való kintasításra ítélte — Csak azért említjük fel, ezen esetet, mert a megbüntetett hentesek úgy mint a pancsovaiak otthon saját házaikban, minden ellenőrzés nélkül vágják le a közlegyaszásra szánt állatokat. Nálunk ugyan ilyen büntés visszadélek még hivatalosan nem konstállattak, de rebesgetnek különféle rendellenes dolgokról, melyeknek a közvágóhíd minél előbbi felépítése vethet csak véget. Erre különben még visszatérünk.

— **Üvegek hitelesítése.** Hegedűs Sándor kerkedelmi minisiter új rendeletet adott ki, amelyben a korecsmárosok, vendéglősök által használt palackok, üvegek, poharak koronával ellátott hitelesítését július elejével életbe lépteti. Akik a kimérésnél nem használnak ily hiteles edényeket, azok szigoruan büntetettek.

— **Nagyszabású nyárimulatság.** Eleimes és partolásra érdemes eszme foglalkoztatja a helybeli ipartestületi betegségyelőző-pénztár vezetőségét. Ugyanis egy nagyszabású nyárimulatságot szándékozik rendezni július hó 2-án saját pénztára javára és ezen nemesez cél előmozdítására a német és szerb iparosok — dalegyleteit is iparkodik megnyerni. A részletekről majd annak idején értesítjük tisztelt olvasóinkat.

— **Elfogott katona szökevény.** B.ody Ferenc ezimzafes rendőrmester tegnapelőtt fogta el a 46. gyalogezrednek egyik szökevényben levő közlegényét. Sima Lajos a neve a hadinak, ki Szegedről megszököve útközben polgári ruhát kölcsönzött és katonai ruháját és oldaltegyverőt összesomagolya hona alatt érkezett a pancsovai indóházba. Atadták a helybeli katonai parancsnokságnak.

— **Chrysanthème aszonyság.** Szenzációs mű bagyta el a sajtótól a francia irodalom egyik lényes tehetsége, Pierre Loti új regénye, a Chrysanthème aszonyság. Pierre Loti alig ismeri a magyar közönség a munkáiból, jóformán csak külföldi lapok lelkes magasztalásai kéltették meg iránta eddig a mi közönségünk érdeklődését is. A most megjelent regényben Pierre Loti megvesztegető, bűbajos talentuma ebben a munkájában felülmúlhatatlant produkált. Végtefen főhem mese köré szemfényvesztő művészettel tudás szümpompát varázsolt. A „Diadal” hadihajó tisztjei hosszabb tartózkodásra kikötnek a japán partokon. Japán szokás szerint valamennyi tengerésziszt az ott tartózkodás tartamára — megházasodik. Ennek a próbaházasságnak az apró szenzációit, a poetikus idilljeit mondja el a regény, melynek sorairól szinte kicsap a virágillat, kizeng a tea-házak gitár-pangetése, kiárad ennek az idegenszerű

ilágnak minden sejtelmes színe, haragós-zöld levegője. Csupa plainir szín az egész, melynek háttérében árnyépek gyanánt emelkednek égnak a tarka papiros-játékházikók. Japán tükzatos, különös és mégis egyszerű világa. A Chrysanthéme asszony-ság témérdek csillogását művészkézzel, kristálytisza nyelven ültette át ifj. Lónya Sándorné. A regény, a mely bizonyára óriási sikert ér el a magyar könyvpiacra, hisz eredetiben, rövid megjelenése óta most adták közre a nyolcvanhetedik kiadását, Sachs és Pollák budapesti könyvkereskedő-czég kiadásában jelent meg fényes kiállításban Bolti ára 1 frt 20 kr.

Telekkönyvi

ügyekben és az összes kezelési és irodai teendőiben teljesen jártas szép írásu fiatal ember állást, keres. Czim a kiadóhivatalban.

284 szám.

1899

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a Pancsovai kir. törvényszék 1898 évi 614 számú végzése következtében Feyman Gyula ügyvéd által képviselt May Markusz javára Györgyevics Szaveta ellen 190 frt 63 kr. s jár. erejéig 1899 évi márczius hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le-és felülfoglalt és 640 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica, telén nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvi kir. járás-bíróság 1899-ik évi V. 226 számú végzése folytán 190 frt 63 kr. tőkekövetelés ennek 1898 évi június hó 1 napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{8}$ váltó díj és eddig összesen 39 frtban bíróság már megállapított költségek erejéig Czrepaján alperesnél leendő eszközlésére 1899 évi május hó 31 napjának d. u. 4 órája határidővel kitűztetik és ahhoz a venni szándé-kozik oly megjogyzással hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingoságo-ka mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik;

Kelt Antalfalván 1899 évi május hó 20 napján.

Grcski,

kir. bírósági végrehajtó.

8150. szám

tkv. 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán járkováci szerb iskola és templom alap javára 85 frt. tőke, ennek 1898. évi augusztus hó 5 napjától járó 6% kamata 30 frt 85 kr. jeddigi 10 frt. 10 kr.; jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján s 146 § és 156 §-a értelmében Kenderesky Lyubicza illetve Kenderesky Gyóka társulajdonos járkováci lakosok ellen a Járkovácz községben fekvő és az 107. f. 1234. f. 2197 sz. tkvben foglalt:

- 1.) 1 d. 28 hrsz. 2 hold I. oszt. szántónak Kenderesky Lyubiczát illető $\frac{1}{7}$ részére 56 frt.
- 2.) 2. d. 28 hrsz. 2 hold I. oszt. szántóból Kenderesky Lyubicza $\frac{1}{7}$ ére 56 frt.
- 3.) 3. d. 28 hrsz. I. h. II. o. szántóra egészben 112 frtban
- 4.) 4. d. 28 hrsz. 3²⁰⁰ hold II o. kaszálónak; Kenderesky Lyubiczát illető $\frac{1}{7}$ részére 83 frtban.
- 5.) 260 hrsz. 400□-öl kertre egészben 49 frtban.
- 6.) 148 hrsz. 400□-öl szőlőre egészben 98 frtban
- 7.) 57 hrsz. 200□-öl kertre egészben 21 frtban
- 8.) hrsz. nélküli 200□-öl kertre egészben 21 frt

becsáron az árverést elrendeli azzal az L. II. és III. d. l. s IV d. l. 28 hrsz. ingatlanokra az öv. Kenderesky Ráva javára bekebelezett élethezsiglani haszonélvezeti jog érintetlenül hagyatik, ha pedig ezen ingatlanok vételára a haszonélvezeti jog fenntartásával az előzőleg bekebelezett követelések fedezetére elégségesnek mutatkozó 700 frtot el nem érné az esetben ezen ingatlanok és ugyanazon határidőben a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül bocsátandók árverés alá s azt valamint a megállapított feltételeket czennel köz-hírré teszi.

A nyilvános árverés Járkovácz község-házában 1899. évi június hó 30-án d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Járkovácz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
- 3.) Az árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 5 frt 60 kr. 11 frt 20 kr. 8 frt 30 kr. 4 frt 90 kr. 9 frt 80 kr. 2 frt 10 kr. és 2 frt 10 kr. készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1899 évi április hó 17 -én.

Nauer, s. k.

kir. törv. bíró

1042 sz.

1899

Hirdetemeny.

Hivatkozással az 1883 évi XLIV t.-cz. 18 §-ára ezennel köz-hírré tétetik, hogy a III osztályu kereseti adóra vonatkozó s 1899-1901 adóévekre érvényes adóki számítási javaslatokat kitüntető lajstromok a városi adóhivatalnál 1899 május hó 28 napjától, június hó 5 nap-ig 8 napi közzemlére tétetnek ki.

A közzemlére tétel czélja a fent idézett törvényszakasz értelmében az, hogy azokat mindenki megtekinthesse s az öt, vagy másokat illető adójavaslatoakra nézve netaláni észre-vételeit megtehesse.

Ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a nagybecskerei m. kir. pénzügyigaz-gatósnál, utóbb a pancsovai adókiev. bizot-ságnál terjeszthetők elő

Városi adóhivatal Pancsován, 18899. évi május hó 24-én.

Bogoszavlyevics

vár. tanácsnok.

8149 sz.

1899 tkv

Árverési hirdetményi kivonat

A pancsovai kir. tszék mint tkvi ható-ság az előterjesztett kérelem folytán járkováci szerb iskola és templom alapja javára 100 frt tőke, ennek 1895. évi augusztus hó 15 től járó 8% kamata 31 frt 90 kr. eddigi, 11 frt 80 kr. jelenlegi és még felmerülendő költség kielé-gítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144 §-a alapján s 146 § és 156 §-a értelmében Gyu-rics Stefanka járkováci lakos ellen a Járkovácz községben fekvő és az 1298. sz. tkvben foglalt.

- 1.) 206 hrsz. alatti 400 □-öl kertnek $\frac{1}{8}$ részére 25 frtban
  - 2.) hrsz. nélküli 400□-öl kertnek $\frac{1}{8}$ részére 25 frtban
  - 3.) A járkováci 1299. f. 2243 sz. tkvben foglalt 64 hrsz. alatti 1 hold első oszt szántónak $\frac{1}{4}$ részére 50 frtban
  - 4.) 64 hrsz. alatti 2 hold. II o. szántónak $\frac{1}{4}$ részére 47 frtban
  - 5.) IV d. 64 hrsz. alatti 2 hold. 800 □-öl első oszt. kaszálónak $\frac{1}{7}$ részére 146 frtban
  - 6.) 64 hrsz. alatti 800 □-öl első oszt szán-tónak $\frac{1}{4}$ részére 25 frtban
- megállapított becsáron az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezenel köz-hírré teszi.

A nyilvános árverés Járkovácz község-házában, 1899 évi június hó 23 napján

T. cz.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy

divat-fehér-és diszmű-árú kereskedésemel

a Maria Terezia utcában levő Jovanovics Milán-féle házban az

„arany fejhez“

czimzet üzlethelyiségbe költözköttem át.

Azon tiszteletteljes kéréssel, hogy a jövőben is minél számo-sabb megbízásokkal megtisztelni méltóztasanak, a **legsolidabb** kiszolgálásról biztosít mindenkit

kiváló tisztelettel

Krancsevics P. fia.

d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő egy a telekvi hivatalban mint a Járkovácz községben kifüggesztett s megtekinthető felté-telek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiál-tási áron alól is fog eladatni.
- 3.) Az árverezni szándékozik tartoznak az in-gatlan becsárának 10%-át vagyis 2 frt. 50 krt. 2 frt 50 kr. 5 frt. 7 frt 70 kr. 14 frt 60 kr. és 2 frt 50 kr. készpénzben vagy ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1899 évi április hó 14-én

Nauer, s. k.

k. t. bíró

Félszázad óta

Arany érem kitűzőnek elismert Arany érem
Páris-London Dr. SICHULSZKY-féle Pécs-Temesvá.

Arczenőcs és mozdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírők és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mozdóvíz 1 frt. egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.
Kitűző hatással bír a bőr finomítása és szép-ségének előmozdítására, valamint a patta-nások s kitéések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

Joliessante-Puder

fehér, rózsá és sárga színben. Kiváló finom-sága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr. egy kis do-boz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására odvasodásuk és büzdösük eltávolítása s megóvására, mely által egyuttal a foghusra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante szappan

már kellemes illatánál fogva is a legked-veltebb tolet-szappan. A birt finom és si-mává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss üde kinézését. Kivánatra minta-darabok ingyen adadnak. Egy darab 40 kr.

Haj-restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti termé-szetes színének visszaállítására. 1 üveg 1 frt
Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. Pancsován Irasek Károly droguista üzletében.

● VICTORIA ●

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerkereskedés
Pancsován

ajánlja a nagyérdemű művelt közönség becses figyelmébe dúsan felszerelt és minden igényeknek megfelelő

uj vállalatát.

Elegáns főzlet:

Gromon-utca 6. szám; Kransevics-féle házban.

Papirraktár:

ezzel szemközt levő Popovics-féle házban;

Nyomdahelyiség:

Deák-utca a kir. törvényszék átellenében levő Roth-féle házban.

Azon körülmény hogy a helyben ápril hó végén megtartott nyilvános árverésen megvett nagy árukészlet további tetemés beszerzések által legelső gyári forrásokból szaporított, üzletünkre szakba vágó árucikkek tekintetében bárkivel **a versenyt kiállja**, nemkülönben a helyi viszonyokhoz képest berendezett

könyvnyomdánk

minden követelménynek eleget tesz, izléses, gyors és pontos de esodálatoz olesó elkészítéssel akármely kisebb akár nagyobb szakbeli munkákban.

Kérjük ennél fogva a lehetőleg legmesszebb menő pártfogást és biztosítjuk ebbeli szíves bizalomnak igazolását.

Könyvkötői munkák felvétele.

A MAGYAR KIRÁLYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzesleplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógepeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor féle körfűrészeit, „Millenium” kaszáló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekeit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Régikerékpárok cserébe elvállaltatva.

A tisztelt Kerékpárosokhoz!

Mind eddig évenként, ez évben is igyekeztem, Pancsova város és környéke részére a legjobb hírnevű

Dürrkop-féle Diana kerékpár

egyedüli árusítását elvállalni melyek különféle újításokkal és csakis elsőrendű légszűrővel és köpenynyel vannak ellátva, ép úgy a legújabb és legteljesebb találmányu Kless-plessing-féle gráci lánc nélküli kerékpárok.

Továbbá gráci Styria Meteor és Defiance amerikai kerékpárok. Nagyobb igen kedvező kitételek mellett az idősebb kerékpárok árai legújanyosabbak és havi részletfizetésekre is szállanak. A nálam vásárolt kerékpárok tekintetében egy t-jeles évre vállaltak jóllátást, műhelyemben minden elgondolható javítások legfigyelmesebben, azonnal és olcsó áron eszközöltemek. Valamennyi újdon alkatrészek nálam kaphatók, kerékpárok kölcsönképen is adhatók. **Öktetés ingyen** nyújtatik. Számos megrendelést es-kez-tisztelettel

Fischer Miksa

Üzletemben köztudomás szerint nagy választékú készleten van arany- és ezüstékszertárgyak, China-ezüst-árak, látszereszi cikkek, finom amerikai Nickel-esiptetők 75 krtól feljebb.

Nagy órára kár tetemesen leszállított árak mellett; bár mely jegyű legjobb varrógépek ugyanint

Singer-féle varrógép 27 fttól feljebb,

továbbá képek, tükrök, támpák szintén leszállított árak mellett. **Törött aranytárgyak, drágakövek és régi penemek** legmagasabb áron vásároltatnak, kívánatra új árucikkeket becséreltetnek.

Puch Styria kerékpárok egyedüli elárúsítója es Puch János Gyáros képviselője.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott a „Viktoria” könyvnyomda gyorsajtóján.